

THE FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS' TRAINING
FOR THE ORGANIZATION OF THE PUPILS' PROJECT AND TECHNOLOGICAL
WORK AT THE «DESIGN AND TECHNOLOGIES» LESSONS

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ
НА УРОКАХ «ДИЗАЙН І ТЕХНОЛОГІЇ»

The purpose of the article is to reveal the content, forms and methods of the future primary school teachers' training for the organization of the pupils' project and technological work at the «Design and Technologies» lessons.

Methodology. To achieve the goal of the study, a set of the theoretical methods (analysis, synthesis, comparison, systematization, generalization, which made it possible to reveal the state and prospects of the study, became the basis for studying the outlined problem and making the conclusions of the scientific research) has been used.

Scientific novelty. The article highlights the peculiarities of the future primary school teachers' training for the organization of the pupils' project and technological work at the «Design and Technologies» lessons at T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium».

Conclusions. In the educational process of higher educational institutions the primary school teachers' training for the organization of the pupils' project and technological work becomes relevant. In the context of solving the objectives of our study, the primary schoolchildren's project and technological work is considered as an integrative kind of activity that combines the elements of learning, cognitive, play activities and includes the main stages of modern human activity: from appearing of the creative idea to the implementation of the finished product. At T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium» the future primary school teachers' training for the organization of the pupils' project and technological work is carried out during various forms of organization of the educational process (lectures, practical classes, independent classroom and extracurricular work) using traditional and innovative teaching methods; the development of the integrated projects, which include knowledge from various educational fields.

The higher education applicants' training for the organization of the pupils' project and technological work, taking into account the peculiarities mentioned above, gives them the opportunity to gain the practical experience that can be used in the further professional work.

Key words: project and technological work, projects, professional training, primary school teachers.

Мета статті – розкрити зміст, форми та методи підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації проєктно-технологічної діяльності учнів на уроках «Дизайн і технології».

Методологія. Для реалізації мети дослідження використано загальнонаукові методи: аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення, що дозволили виявити стан і перспективи дослідження, стали основою для вивчення окресленого питання та формулювання висновків наукової розвідки.

Наукова новизна. У статті висвітлено особливості підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації проєктно-технологічної діяльності учнів на уроках «Дизайн і технології» у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Висновки. В освітньому процесі закладів вищої освіти набуває актуальності підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації проектно-технологічної діяльності учнів. У контексті вирішення завдань нашого дослідження проектно-технологічна діяльність молодших школярів розглядається як інтегративний вид діяльності, що поєднує елементи навчальної, пізнавальної, ігрової діяльності та включає основні етапи сучасної діяльності людини: від появи творчої ідеї до реалізації готового виробу. У Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації проектно-технологічної діяльності учнів відбувається під час різних форм організації освітнього процесу (лекцій, практичних занять, самостійної аудиторної та позааудиторної роботи) з використанням традиційних та інноваційних методів навчання; розроблення проектів інтегрованого спрямування, що включають знання з різних освітніх галузей. Підготовка здобувачів вищої освіти до організації проектно-технологічної діяльності учнів з урахуванням зазначених вище особливостей дає можливість їм отримати практичний досвід, що може бути використаний у подальшій професійній діяльності.

Ключові слова: проектно-технологічна діяльність, проекти, фахова підготовка, вчителі початкової школи.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями. Нині, в умовах розвитку високо-технологічного інформаційного суспільства якісна освіта стає одним з головних чинників успіху. Реформування системи освіти спонукає до пошуків можливостей оновлення та вдосконалення теоретико-методичних засад підготовки педагогічних працівників, зокрема вчителів початкової школи. Сучасний заклад загальної середньої освіти потребує учителя, здатного до творчої діяльності, прийняття відповідальних нестандартних рішень, професійно-педагогічної взаємодії, рефлексії, особистісного розвитку та самовдосконалення. Результатом професійної підготовки майбутнього вчителя має стати фахівець нової формації, зі сформованими загальними та фаховими компетентностями у галузі початкової освіти, необхідними для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем навчання та виховання молодших школярів. Перед учителем початкової школи постає низка завдань, зокрема формування в учнів життєвих компетентностей, серед яких здатність виявляти ініціативність, генерувати нові ідеї, виявляти та розв'язувати проблеми, готовність до співпраці, роботи в команді.

Одним із шляхів вирішення поставлених завдань є використання в освітньому процесі закладів вищої освіти інноваційних технологій навчання, зокрема проектно-технологічної, що ґрунтуються на компетентнісному підході та сприяють формуванню професіоналізму майбутніх учителів початкової школи.

Аналіз основних досліджень і публікацій з порушеної проблеми.

Аналіз наукових досліджень свідчить, що теоретичні засади проектно-технологічної діяльності відображено в працях Н. Борисової, В. Гузєєва, І. Єрмакова, Т. Качеровської, О. Коваленко, О. Пехоти, С. Сисоевої та ін. Застосування проектно-технологічного підходу в навчанні досліджують такі науковці: Т. Бербец, І. Веремійчик, Л. Денисенко, О. Коберник, Н. Котелянець, Т. Кравченко, Л. Кравчук, Л. Оршанський, Т. Мачача, Н. Нагорна, М. Павлова, М. Ретивих, В. Слабко, В. Тименко, Н. Тодосієнко, О. Фунтікова, О. Хищенко, Н. Шиян, С. Ящук та ін. У їхніх працях висвітлено історичний аспект використання проектно-технології у закладах освіти; розкрито типологічні ознаки різних видів проектів; охарактеризовано зміст і значення проектно-технологічної діяльності учнів, підходи до впровадження методу проектів в освітній процес закладів загальної середньої та вищої освіти тощо.

Зокрема, у працях О. Коберника відображено такі питання: теорія, історія, практика проектно-технології; організаційно-методичні засади проектно-технологічної діяльності учнів; проблеми впровадження проектно-технології на уроках трудового навчання. У низці статей Т. Мачачі розглянуто різні підходи щодо сутності поняття «проектно-технологічна культура» та розкрито особливості формування проектно-технологічної культури в учнів. У працях Л. Оршанського розкрито роль та значення методу проектів; висвітлено особливості його використання як інтерактивної технології у системі підготовки сучасних учителів трудового навчання.

Отже, у науково-педагогічній літературі накопичено значний матеріал теоретичного та практичного спрямування щодо проектної діяльності. Водночас питання, що стосуються особливостей підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації проектно-технологічної діяльності на уроках «Дизайн і технології» не знайшли відображення у працях науковців та потребують подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у розкритті змісту, форм і методів підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках «Дизайн і технології».

Висвітлення процедури теоретико-методологічного дослідження. Для реалізації мети дослідження використано загальнонаукові методи: аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення, що дозволили виявити стан і перспективи дослідження, стали основою для вивчення окресленого питання та формулювання висновків наукової розвідки.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У сучасному інформаційному просторі проектно-технологічна діяльність стає одним із головних чинників соціально-економічного та науково-технічного розвитку. У працях українських науковців (О. Коберник, Н. Котелянець, А. Терещук, А. Цина, С. Ящук та ін.) її сутність визначається як діяльність, що інтегрує всі види сучасної діяльності людини від появи творчого задуму до реалізації готового продукту. За формулюванням Л. Оршанського (2010), проектна діяльність – це форма навчально-пізнавальної активності, що полягає в мотиваційному досягненні свідомо поставленої мети зі створення творчого проекту, забезпечує єдність і наступність різних сторін процесу навчання, є засобом розвитку особистості суб'єкта навчання. Проектна діяльність є також інтегративним видом діяльності, який синтезує елементи інших видів: ігрової, навчально-пізнавальної, ціннісно-орієнтаційної, комунікативної, практичної тощо (Оршанський, 2010, с. 126).

Під «проектно-технологічною діяльністю» В. Слабко (2016) розуміє творчу діяльність, що в процесі проектування об'єднує досягнення різних галузей людської діяльності – техніки, інженерного конструювання, технології, економіки, соціології, мистецтва – і спрямована на створення естетично здійснених і високоякісних виробів (Слабко, 2016, с. 209).

О. Коберник (2003) визначає зміст проектно-технологічної діяльності таким чином: «це обґрунтована і спланована діяльність, яка передбачає розроблення конструкції, технології виготовлення і реалізацію об'єкта проектування та спрямована на формування в учнів певної системи творчо-інтелектуальних і предметно перетворювальних знань і вмінь» (Коберник, 2003, с. 11).

У контексті вирішення завдань нашого дослідження розглядаємо проектно-технологічну діяльність молодших школярів як інтегративний вид діяльності, який поєднує елементи навчальної, пізнавальної, ігрової діяльності та включає в себе основні етапи сучасної діяльності людини: від появи творчої ідеї до реалізації готового виробу.

У технологічній освітній галузі відбулася низка змін, які потребують оновлення змісту та пошуку нових підходів до підготовки вчителів початкової школи. Відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), метою технологічної освітньої галузі є формування компетентностей у галузі техніки і технологій та інших ключових компетентностей, здатності до зміни навколишнього світу з використанням засобів сучасних технологій без заподіяння йому шкоди, до використання технологій для власної самореалізації, культурного і національного самовираження (Державний стандарт, 2018).

Основи технологічної освіти закладаються в початковій школі у процесі вивчення інтегрованого курсу «Дизайн і технології». Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем (Типові освітні програми, 2019, с. 46).

Поняття «проектно-технологічна компетентність» науковець Н. Нагорна (2019) визначає як результат технологічної освіти, особистісних якостей (творчих здібностей), досвіду проектної та технологічної діяльності, що набувається учнями на уроках трудового навчання (Нагорна, 2019, с. 23).

Т. Мачача, розкриваючи особливості змісту та методики інтегрованого курсу «Дизайн і технології» технологічної освітньої галузі початкової освіти, зазначає: «Формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей відбувається на основі: позитивної мотивації навчання, розвитку ціннісних орієнтирів, особистісних інтересів, потреб і можливостей учнів, які можна і потрібно узгоджувати з соціальними; системи базових знань і

вміль про природу, культуру, техніку, технології, що є підґрунтям для реалізації творчої проєктно-технологічної діяльності учнів і вчителів; послідовного набуття досвіду – поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії (від задуму до його втілення в матеріалах, оцінювання і презентації отриманих результатів)» (Мачача, 2018, с. 113). Отже, формування цієї компетентності можливе завдяки проєктно-технологічній спрямованості змісту навчального предмету «Дизайн і технології».

Зміни, які відбулися у підходах щодо технологічної підготовки молодших школярів, потребують перегляду змісту та методики підготовки майбутніх учителів початкової школи, зокрема, організації освітнього процесу в закладах вищої освіти з орієнтацією на проєктно-технологічну діяльність.

У Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації проєктно-технологічної діяльності молодших школярів на уроках «Дизайн і технології» здійснюється під час вивчення навчальної дисципліни «Основи технологічної освіти з методикою навчання технологічної освітньої галузі». Цей вид підготовки має низку особливостей, які стосуються організаційних форм, використаних методів навчання, врахування регіонального компоненту, виконання проєктів інтегрованого та соціального спрямування. Традиційними формами організації освітнього процесу під час вивчення дисципліни є лекції, практичні заняття, самостійна аудиторна та позааудиторна робота студентів.

На лекційних заняттях із курсу «Основи технологічної освіти з методикою навчання технологічної освітньої галузі» здобувачі вищої освіти засвоюють теоретичні відомості про сутність проєктно-технологічної діяльності та її значення; історію виникнення проєктного підходу у навчанні; типологічні ознаки різних видів проєктів та їх соціальну цінність; вимоги до навчальних проєктів; етапи проєктно-технологічної діяльності. Здобувачі вищої освіти ознайомлюються також із творчими методами проєктування та методичними засадами організації проєктно-технологічної діяльності молодших школярів на уроках «Дизайн і технології». У процесі викладу лекційного матеріалу, опанування знань, що безпосередньо стосуються проєктно-технологічної діяльності, відбувається завдяки використанню традиційних та інноваційних методів навчання – інформаційно-комунікаційних, дискусійних, проблемних.

На практичних заняттях продовжується підготовка майбутніх учителів до організації проєктно-технологічної діяльності молодших школярів. У процесі проведення таких занять у них формується здатність і готовність до проєктної діяльності, зокрема уміння розробляти та виконувати проєкти, технологічна культура, комунікативні навички, розвиваються м'які соціальні навички (soft skills) (командна робота, колаборація, креативність, критичне мислення тощо).

На практичних заняттях студенти виконують інформаційні, дослідницькі, творчі проєкти, працюючи індивідуально, в парах, групах, на різноманітну тематику, зокрема: «Українська народна іграшка», «Обереги в житті українців», «Український народний рушник», «Традиційний одяг різних регіонів України», «Сучасна текстильна лялька», «Сувеніри власними руками», «Казкові герої лялькового театру», «Корисні речі з підручних матеріалів», «Текстильна лялька» та інші (Огієнко, 2017, с. 196). Підготовка майбутніх фахівців до організації проєктно-технологічної діяльності учнів здійснюється з урахуванням регіонального компоненту (Огієнко, 2006). Так, з метою відродження та популяризації декоративно-прикладного мистецтва Чернігівщини здобувачі вищої освіти виконують такі проєкти: «Народні художні промисли мого регіону», «Сучасні майстри народних ремесел на Чернігівщині», «Макетування традиційного інтер'єру селянської хати на Чернігівщині», «Поліська витинанка: від традицій до сучасних інтер'єрів», «Писанка мого регіону» та інші. Багаторічний досвід підготовки майбутніх учителів до організації проєктно-технологічної діяльності учнів засвідчив дієвість та ефективність включення до змістового компонента творчих проєктів на регіональну тематику.

Теми проєктів викладач розробляє, дотримуючись принципу студентоцентрованого навчання, а саме: урахування інтересів та індивідуальних особливостей, рівня знань та вміль, обсягу роботи та термінів виконання, умов та можливостей матеріально-технічної бази тощо.

Зміст проєктно-технологічної діяльності складається з таких взаємопов'язаних етапів розроблення та виконання проєкту: організаційно-підготовчий, технологічний, заключний (Коберник, 2001, с. 14). Важливо, щоб здобувачі вищої освіти, працюючи над завданнями, включалися в усі етапи проєктно-технологічної діяльності.

Так, наприклад, організаційно-підготовчий етап роботи над проєктом «Макетування традиційного інтер'єру селянської

хати на Чернігівщині» починається зі вступної розповіді викладача, у ході якої він ознайомлює здобувачів вищої освіти зі сутністю проектного завдання та критеріями оцінювання його результатів; демонструє кращі зразки студентських робіт попередніх років; обговорює етапи проектно-технологічної діяльності. Студенти об'єднуються в групи за бажанням, обирають координатора групи, складають план роботи над проектом, розподіляють між собою обов'язки.

Робота над проектом продовжується в позааудиторний час під час екскурсії до Чернігівського обласного історичного музею імені В. Тарновського, в ході якої студенти ознайомлюються з традиційним інтер'єром української хати на Чернігівщині. Також здобувачі освіти мають можливість віртуально відвідати музеї України та зробити порівняльний аналіз інтер'єрів селянської хати різних регіонів. Особливого значення віртуальні екскурсії до музейних комплексів набувають під час дистанційного навчання, зокрема проведення навчальних занять в умовах карантину під час пандемії. Використання елементів музейної педагогіки в освітньому процесі значно підвищує якість професійної підготовки майбутніх педагогів до організації проектно-технологічної діяльності молодших школярів.

Після екскурсії продовжується самостійна пошукова діяльність студентів, у ході якої вони опрацьовують матеріал з теми, звертаючись до різних інформаційних джерел, а в разі необхідності консультуються з викладачем. Працюючи у складі творчих груп, здобувачі вищої освіти домовляються, хто яку частину проекту буде виконувати, створюють попередні ескізи, підбирають необхідні інструменти та матеріали для роботи. Завершується підготовча робота обговоренням остаточного варіанту макету української хати.

Наступний етап проектно-технологічної діяльності – технологічний, у процесі якого продовжується творча співпраця студентів, шляхом виготовлення предметів побуту української хати, оздоблення їх у різних техніках та об'єднання в спільний макет.

Заключний етап передбачає презентацію та захист виготовлених проектів. Перед представленням проекту майбутні вчителі початкової школи обговорюють результати діяльності у своїй групі. Презентуючи виготовлені макети українських світлиць, студенти обґрунтовують актуальність, значення, новизну свого проекту: розповідають, у якій послідовності працювали, що нового дізналися, чи сподобалося виконувати завдання, які труднощі виникали та як їх вирішували. Під час презентації

викладач та студенти можуть ставити запитання виконавцям проекту.

Під час оцінювання проектів викладач звертає увагу на поточну роботу студентів: правильність та раціональність виконання технологічних операцій, організацію робочого місця, економне використання матеріалів, дотримання правил техніки безпеки, сумлінність у виконанні роботи. Ураховується також якість, оригінальність і завершеність виробу, його естетичне оформлення, рівень творчості та ступінь самодіяльності. Викладач відмічає атмосферу, рівень комунікації в групі, злагожденість при виконанні завдання, наявність взаємодопомоги та поваги одне до одного. Отже, важливими елементами проектно-технологічної діяльності є оцінювання та рефлексія, яка допомагає майбутнім педагогам проаналізувати та усвідомити результати своєї діяльності.

Усі проекти, які виконують здобувачі вищої освіти в процесі проектно-технологічної діяльності, мають практичну спрямованість, що сприяє формуванню у них позитивної мотивації та створює можливість отримати практичний досвід, який вони можуть використовувати у ході проведення уроків під час проходження практики у початковій школі чи в подальшій професійній діяльності.

Теми проектів, запропонованих викладачем для виконання студентами максимально наближені до тематики проектів, над якими працюють молодші школярі на уроках «Дизайн і технології». Так, наприклад, учні, ознайомлюючись з дизайном середовища, створюють міні-проекти в процесі вивчення наступних тем: «Макетування предметів хатнього інтер'єру» (мініпроекти: макетування меблів із сірникових коробок; ліплення декоративного посуду; виготовлення настінних прикрас з різних матеріалів); «Художні техніки декоративно-ужиткового мистецтва» (міні-проект: макетування предметів побуту у техніці витинанки); «Конструювання виробів давнього українського побуту» (міні-проекти: конструювання меблів, посуду, настінних прикрас з різних матеріалів). Досвід показує, що така узгодженість і спорідненість тем проектних завдань, виконуваних студентами на практичних заняттях, і тих, над якими працюють діти на уроках «Дизайн і технології», забезпечує дієвість підготовки майбутніх учителів до організації проектно-технологічної діяльності молодших школярів.

У нормативних документах, зокрема в Типових освітніх програмах (2019), наголошується: «У процесі реалізації програми

рекомендується використовувати внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації» (Типові освітні програми, 2019, с. 3). Тому важливе місце у підготовці студентів до організації проектно-технологічної діяльності учнів займають проекти інтегрованого спрямування, які включають відомості з різних освітніх галузей. Тематика таких проектних завдань є досить широкою, оскільки майбутні педагоги повинні бути готовими до впровадження проектно-технологічної діяльності у різні сфери життєдіяльності молодших школярів.

На практичних заняттях у процесі проектно-технологічної діяльності здобувачів вищої освіти застосовуються різноманітні методи навчання, зокрема: вербальні методи (розповідь, бесіда, пояснення), *дискусійні методи навчання*, інтерактивні методи, метод проблемного навчання, частково-пошуковий метод, метод фантазування, метод аналогій, метод ідеального та фокальних об'єктів, розв'язування задач або творчих завдань, метод вправ, навчання у співробітництві, технології розвитку креативного та критичного мислення та інші.

Окрім лекційних та практичних занять, важливу роль у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації проектно-технологічної діяльності молодших школярів займає самостійна робота студентів, у процесі якої здобувачі вищої освіти аналізують Типову освітню програму (технологічна освітня галузь). Вони виділяють теми уроків, сприятливі для організації проектно-технологічної діяльності молодших школярів; складають тематику проектів та розробляють власні міні-проекти; аналізують розробки уроків «Дизайн і технології».

Вагоме значення в структурі самостійної роботи студентів є виконання соціальних проектів. Як зазначає О. Коберник (2016), «соціальні проекти як важливий засіб національно-патріотичного виховання дають змогу учням пов'язувати і співвідносити перспективні особистісні уявлення, здобуті протягом навчання, із реальністю, в якій перебувають вони самі, їхні друзі, родини, вчителі, із суспільним життям, соціальними та політичними подіями, що відбуваються у межах мікрорайону, країни в цілому (Коберник, 2016, с. 14).

Так, наприклад, за ініціативою студентів були підготовлені проекти соціального спрямування: «Лялька-мотанка оберіг», «Янгол-охоронець», «Новорічні листівки» (для бійців АТО); «М'які

іграшки», «Казкові герої пальчикового театру», «Розвивальна іграшка» (для дітей дошкільного віку); еко-проекти «Новорічна ялинка власними руками», «Карта України», «Український віночок» (для молодших школярів). До виконання проектів на екологічну тематику здобувачі вищої освіти залучаються і в позааудиторний час. Традицією стало проведення студентами майстер-класів «Лялька-мотанка» на щорічному екологічному фестивалі до «Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища», який відбувається в регіональному ландшафтному парку «Ялівщина» в рамках міського проекту «Життя в стилі ЕКО».

Невід'ємним складником професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації проектно-технологічної діяльності молодших школярів є педагогічна практика, під час якої студенти ознайомлюються з досвідом учителів, розробляють власні проектні завдання, проводять уроки «Дизайн і технології». Після проведення уроків, у ході яких молодші школярі виконують міні-проекти, студенти-практиканти, аналізуючи результати власної діяльності, вчать моделювати і прогнозувати хід освітнього процесу та знаходити оптимальні шляхи керування ним.

Також цікаві і різноманітні за тематикою проекти майбутні педагоги проводять з молодшими школярами під час проходження педагогічної практики в групах подовженого дня, дитячих пришкольних та оздоровчих таборів міста Чернігова та Чернігівської області («Дивовижний світ оригамі», «Торцювання з паперу», «Країна бісероплетіння», «Паперові витинанки», «Етнолялька», «Виготовлення святкової листівки», «Карнавальні маски», «Обереги українського народу» та інші).

Отже, педагогічна практика, у процесі якої студенти розв'язують різноманітні педагогічні завдання, сприяє формуванню методичної компетентності та відіграє важливу роль у вдосконаленні їх професійної майстерності.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. В освітньому процесі закладів вищої освіти набуває актуальності підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації проектно-технологічної діяльності учнів. У контексті вирішення завдань нашого дослідження проектно-технологічна діяльність молодших школярів розглядається як інтегративний вид діяльності, що поєднує елементи навчальної, пізнавальної, ігрової діяльності та включає основні етапи сучасної діяльності

людини: від появи творчої ідеї до реалізації готового виробу. У Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації проектно-технологічної діяльності учнів відбувається під час різних форм організації освітнього процесу (лекцій, практичних занять, самостійної аудиторної та позааудиторної роботи) з використанням традиційних та інноваційних методів навчання; розроблення проєктів інтегрованого спрямування, що включають знання

з різних освітніх галузей. Підготовка здобувачів вищої освіти до організації проектно-технологічної діяльності учнів з урахуванням зазначених вище особливостей дає можливість їм отримати практичний досвід, що може бути використаний у подальшій професійній діяльності.

Подальшого вивчення потребують питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до викладання навчального предмету «Дизайн і технології» шляхом використання інноваційних технологій.

Список використаних джерел

- Державний стандарт початкової освіти. (2019). Відновлено з <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>.
- Коберник, О. М. (2003). *Методика проектного навчання на уроках обслуговуючої праці*. Київ: Науковий світ.
- Коберник, О. М. (2016). Проектна діяльність у системі національно-патріотичного виховання учнів. *Рідна школа*, 11–12, 13–17.
- Коберник, О. М. (2001). Проєктування на уроках трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти України*, 4, 12–14.
- Мачача, Т. С. (2018). *Особливості змісту та методики інтегрованого курсу «Дизайн і технології» технологічної освітньої галузі початкової освіти*. Відновлено з https://lib.iitta.gov.ua/713469/1/Programa_Pochatkova_shkola_08-08-18.pdf.
- Нагорна, Н. О. (2019). Змістова характеристика поняття «проектно-технологічна компетентність» майбутніх вчителів технологій. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*, 177 (2), (20–24).
- Огієнко, Д. П. (2006). Використання регіональних традицій у процесі трудової підготовки молодших школярів. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*, 38, (99–101).
- Огієнко, Д. П. (2017). Підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації проектної діяльності школярів на уроках трудового навчання. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка*, 149, (195–197).
- Оршанський, Л. В. (2010). Метод проєктів у системі підготовки сучасного вчителя трудового навчання. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*, 3, (124–133).
- Слабко, В. (2016). Проектно-технологічна діяльність майбутнього вчителя технологій як складова його проектно-технологічної культури. *Гірська школа Українських Карпат*, 15, 207–210.
- Типові освітні програми для 1-2 класів НУШ. (2019). Відновлено з <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.
- Тодосієнко, Н. (2020). Формування естетичного сприймання у молодших школярів у процесі використання інтегративних художньо-педагогічних технологій. *New Inception*, 2, 49–58.

References

- Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity. [State standard of primary education]*. (2019). Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>.
- Kobernyk, O. M. (2003). *Metodyka proektnoho navchannia na urokakh obsluhovuiuchoї pratsi. [Methodology of project-based teaching at the lessons of service labor]*. Kyiv: Naukovyi svit.
- Kobernyk, O. M. (2016). *Proektna diialnist u systemi natsionalno-patriotychnoho vykhovannia uchniv [Project work in the system of national and patriotic education of students]*. *Ridna shkola – Native school*, 11–12, 13–17.

- Kobernyk, O. M. (2001). Proektuvannia na urokakh trudovoho navchannia [Project work at the lessons of labor training]. *Trudova pidhotovka v zakladakh osvity Ukrainy – Labor training in educational institutions of Ukraine*, 4, 12–14.
- Machacha, T. S. (2018). Osoblyvosti zmistu ta metodyky intehrovanoho kursu «Dyzain i tekhnolohii» tekhnolohichnoi osvitnoi haluzi pochatkovoï osvity [Features of the content and methods of the integrated course «Design and Technology» of technological education in primary education]. Retrieved from: https://lib.iitta.gov.ua/713469/1/Programa_Pochatkova_shkola_08-08-18.pdf.
- Nahorna, N. O. (2019). Zmistova kharakterystyka poniattia «proiektno-tekhnolohichna kompetentnist» maibutnikh vchyteliv tekhnolohii [Semantic characteristics of the concept of «the project-technological competence» of future technology teachers]. *Naukovi zapysky Tsentralnoukrainskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka – Scientific notes Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko*, 177 (2), 20–24.
- Ohienko, D. P. (2006). Vykorystannia rehionalnykh tradytsii u protsesi trudovoi pidhotovky molodshykh shkoliariv [The peculiarities of use of the regional traditions during the labour training of primary schoolchildren]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni T.H. Shevchenka – Bulletin of Chernihiv State Pedagogical University named after T.G. Shevchenko*, 38, 99–101.
- Ohienko, D. P. (2017). Pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovoï shkoly do orhanizatsii proektnoi diialnosti shkoliariv na urokakh trudovoho navchannia [Future primary school teachers' training for the organization of the pupils' project work at lessons of labor education]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnogo pedahohichnogo universytetu imeni T.H. Shevchenka – Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University named after T.G. Shevchenko*, 149, 195–197.
- Orshanskyi, L. V. (2010). Metod proektiv u systemi pidhotovky suchasnoho vchytelia trudovoho navchannia [The method of projects in the system of training a modern teacher of labor education]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Pavla Tychyny – Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University named after Pavel Tychyna*, 3, 124–133.
- Slabko, V. (2016). Proiektno-tekhnolohichna diialnist maibutnoho vchytelia tekhnolohii yak skladova yoho proiektno-tekhnolohichnoi kultury [Project and technological work of the future teacher of technology as a part of his design and technological culture]. *Hirska shkola Ukrainskykh Karpat – Highland School of the Ukrainian Carpathians*, 15, 207–210.
- Typovi osvitni prohramy dlya 1-2 klasiiv NUSH [Typical educational programs for 1-2 forms of the New Ukrainian school] (2019). Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.
- Todosiienko, N. (2020). Formuvannia estetychnoho sprymannia u molodshykh shkoliariv u protsesi vykorystannia intehratyvnykh khudozhno-pedahohichnykh tekhnolohii [Formation of aesthetic perception in junior schoolchildren in the process of using integrative artistic and pedagogical technologies]. *New Inception*, 2, 49–58.

Стаття надійшла до редакції 17.05.2021

Ohienko D.

ORCID 0000-0002-4513-231X

Candidate of Pedagogical Sciences (Ph.D.),
Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Art Disciplines,
T. H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine)
E-mail: dana.ogienkoo@gmail.com

Огієнко Д.

ORCID 0000-0002-4513-231X

Кандидатка педагогічних наук,
доцентка,
доцентка кафедри мистецьких дисциплін,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(м. Чернігів, Україна)
E-mail: dana.ogienkoo@gmail.com